

I. Wstęp

Rok 2001 jest czwartym, który mija od chwili odsłonięcia kopca gen. Jana Henryka Dąbrowskiego w Pierzchowie oraz wydania książki Grzegorza Gilla pt. *Kopce na ziemiach Polski od pradziejów po kopiec w Pierzchowie*.

W wyniku owocnej współpracy Zarządu Małopolskiego Oddziału Stowarzyszenia Miłośników Tradycji Mazurka Dąbrowskiego z autorem zdołano w tym czasie zgromadzić bogaty materiał do nowej publikacji pt. *Kopce w krajobrazie kulturowym Polski*.

Opisano w niej kopce upamiętniające szczególne wydarzenia historyczne i wybitnych ludzi od czasów legendarnych po lata ostatnie. Po kopcach Krakusa i Wandy mamy tu kopce po gródkach rycerskich, związane z napadami Tatarów, poświęcone królom i rycerzom czy związane z okresem reformacji. Osobna część to kopce z XVIII i XIX w., upamiętniające konfederację barską, insurekcję kościuszkowską, okres napoleoński, powstania narodowe, wybitnych i sławnych Polaków. Są też kopce związane ze zmaganiem niepodległościowym z okresu zaborów i wojen światowych, są kopce zwycięstwa i martyrologii Polaków, a także graniczne i ogrodowe.

Osobno, w ramach tych samych rozdziałów, ujęto kopce zniszczone – usunięte z krajobrazu ziemi polskiej oraz te, które znalazły się poza jej granicami.

Książka o charakterze popularno-naukowym jest opracowaniem monograficznym. Ujmując blisko 270 kopców, daje niemal całkowity obraz tej interesującej problematyki w historii narodu i ziem polskich. Adresowana jest zarówno do młodzieży, jak i dorosłych.

Kopce pamięci, jako spuścizna narodowa, mogą pełnić istotną rolę w upowszechnieniu wiedzy o doniosłych wydarzeniach i ludziach związanych z historią regionu, narodu i państwa. Wiedza o nich może podtrzymywać tradycję narodową wśród kolejnych pokoleń Polaków.

Książka spełnia również rolę dokumentacyjną, zwłaszcza dla instytucji zajmujących się ochroną środowiska i dziedzictwa narodowego, ośrodków kultury czy konserwatorów zabytków. Publikacja ta będzie również pożyteczna dla samorządów gminnych czy miejskich. Kopiec bowiem swoim istnieniem wyróżnia, a zatem promuje dane miasto, gminę czy wieś. Wzbogaca region, będąc ważnym i ciekawym elementem jego krajobrazu.